

Voltijd hoogbegaafden onderwijs op de Blinker

Hoogbegaafdheid

Over wat hoogbegaafdheid is zijn verschillende modellen ontwikkeld. Wij willen bewust verder kijken dan de IQ-grens van 130 en met name ook de specifieke kenmerken en daarmee de ondersteunings- en onderwijsbehoefte die daarmee gepaard gaan onderkennen.

Passend onderwijs

Onze visie is dat we de hoogbegaafde kinderen van 4 tot 12 jaar waar het kan passend onderwijs bieden binnen de reguliere groepen (inclusief onderwijs) en waar het moet binnen een speciale setting met expertise en gelijken (peers): exclusief onderwijs; voltijd hoogbegaafden onderwijs binnen de reguliere school.

Het betreft hier in alle gevallen leerlingen met specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. Gedacht kan worden aan leerlingen die:

- op basis van hun hoge cognitieve mogelijkheden en bijkomende begaafdheidskenmerken behoefte hebben aan een gecompact basisaanbod, structureel aangevuld met een verrijkt, verbreed en verdiept aanbod, waarbij rekening gehouden wordt met het creatief denkvermogen, het hoge abstractievermogen en de behoefte tot top-downleren;
- binnen dit aanbod leren om op hun eigen niveau prestaties neer te durven zetten;
- binnen dit aanbod de mogelijkheid hebben om fouten te maken en hiermee op een constructieve manier om te leren gaan;
- zich moeten kunnen spiegelen aan ontwikkelingsgelijken, teneinde te komen tot een reëel zelfbeeld;
- behoefte hebben aan een leerkracht die enerzijds inspeelt op de grote behoefte aan autonomie, maar anderzijds structuur, duidelijkheid en voorspelbaarheid biedt. Een leerkracht die hen begrijpt en ziet.

Toelatingscriteria

De doelgroep van het voltijds hoogbegaafdenonderwijs op de Blinker zijn hoogbegaafde leerlingen bij wie meerdere begaafdheidskenmerken worden herkend, zoals:

- sterk cognitief potentieel c.q. hoge intelligentie, blijkend uit psychodiagnostisch onderzoek ($TIQ \geq 130$);
- creatief denkvermogen. Sterke gedrevenheid, leergierigheid (bij interesse);
- sterk geheugen;
- abstract denkvermogen (goed kunnen generaliseren, verbanden zoeken en snel herkennen);
- kritische instelling;
- groot rechtvaardigheidsgevoel;

- hoge gevoeligheid.

Vertaald naar onderwijsbehoeften:

- behoefte aan een gecompact regulier onderwijsaanbod;
- behoefte aan een verrijkt, verdiept en verbreed aanbod, waarbij de leerling de mogelijkheid krijgt om prestaties op eigen niveau neer te zetten;
- behoefte aan een onderwijsaanbod waarbij een beroep gedaan wordt op het creatief denkvermogen, het hoge abstractievermogen en de behoefte aan top-downleren;
- behoefte aan een leerkracht die begrijpt hoe deze leerlingen denken en daar adequaat op inspeelt.

Specifieke aan hoogbegaafdheid te relateren problematiek

Daarnaast is zichtbaar dat deze specifieke eigenschappen bij de leerling in de knel zijn geraakt of dreigen te raken, waardoor er sprake is van specifieke, aan hoogbegaafdheid te relateren problematiek en daaruit voortvloeiend ernstige zorg, zoals bijvoorbeeld:

- onderpresteren, langdurig minder presteren dan op basis van cognitief ontwikkelingspotentieel kan worden verwacht;
- sterke verveling doordat de huidige school ondanks interventies als verrijken en/of versnellen niet voldoende tegemoet kan komen aan de cognitieve onderwijsbehoeften;
- problemen met de zelfstandigheid, taakaanpak en taakgerichtheid als gevolg van zwakker ontwikkelde leer- en werkstrategieën c.q. executieve vaardigheden en/of onvoldoende doorzettingsvermogen en/of motivatie;
- problemen op sociaal vlak: de leerling voelt zich onbegrepen, eenzaam en heeft minder mogelijkheden vriendschap en sociale vaardigheden te ontwikkelen, als gevolg van beperkte mogelijkheden om met ontwikkelingsgelijken om te gaan;
- problemen op emotioneel vlak, bijvoorbeeld doordat de leerling negatieve faalangst heeft ontwikkeld, nieuwe leeractiviteiten vermijdt uit angst om te mislukken, te hoge doelen voor zichzelf stelt en/of het zelfbeeld van de leerling onder druk staat en deze zich niet begrepen voelt;
- te veel of juist te weinig aangepast gedrag, bijvoorbeeld in reactie op verveling;
- ongelukkig zijn, depressieve gevoelens, niet naar school willen, boosheid, psychosomatische klachten, slaapproblemen en/of eenzaamheid.

Vertaald naar onderwijsbehoeften:

- behoefte aan ontwikkelingsgelijken, zodat de leerling zich kan spiegelen aan anderen teneinde een reëel zelfbeeld te ontwikkelen;
- behoefte aan een leerkracht die begrijpt hoe deze leerlingen denken en daar adequaat op inspeelt;
- behoefte aan een klimaat waarin leerlingen de mogelijkheid hebben om te leren falen en hierin actief worden begeleid en ondersteund;

- behoefte aan een leerkracht die specifieke, doelgerichte instructies en ondersteuning biedt op het gebied van problemen met de executieve functies, de mindset en de leermotivatie.

Contra-indicaties

Ons uitgangspunt is dat leerlingen tot de doelgroep van deze voorziening behoren, wanneer zij zelf baat hebben bij deelname aan de voorziening én het onderwijsproces van anderen niet bovenmatig storen en/of onevenredig veel aandacht van de leerkrachten vragen. Mogelijke contra-indicaties voor plaatsing binnen het voltijds HB-onderwijs zien wij op de volgende gebieden.

- Leerlingen met een stoornis volgens de DSM-V worden op voorhand niet uitgesloten, vanwege de mogelijkheid van misdiagnoses (gedrag dat ten onrechte wordt toegeschreven aan een stoornis, maar het gevolg is van een onvoldoende afstemming tussen hoogbegaafdheid van de leerling en diens omgeving). Ernstig externaliserend probleemgedrag, waarbij de leerling een gevaar voor zichzelf en zijn/haar omgeving vormt en sterk storend gedrag vertoont, vormen echter een contra-indicatie. In dat geval lijkt een school gespecialiseerd in dubbele problematiek geïndiceerd.
- Leerlingen met een intelligentieprofiel, waarbij de informatieverwerking klinisch lager ligt dan de overige vaardigheden. Ook deze leerlingen worden niet op voorhand uitgesloten. Vanwege het zeer hoge leertempo binnen het voltijds HB-onderwijs is de kans op falen voor deze groep leerlingen echter duidelijk aanwezig. Bij aanname dient daarom goed gekeken te worden of de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van deze leerlingen niet elders ingevuld kunnen worden.

Aanmeldprocedure voor alle leerlingen in het HB- onderwijs

Instroom op De Blinker in het HB- onderwijs is slechts mogelijk op basis van de volgende criteria:

- Instroom in een (voltijds) HB-klas is alleen mogelijk met een geldig, recent verslag, maximaal 2 jaar oud, van een intelligentieonderzoek (vanaf 6 jaar) waaruit blijkt dat de leerling hoogbegaafd is. Danwel met een TIQ van 130 of hoger, of beschreven door de GZ psycholoog of orthopedagoog generalist, dat de leerling HB onderwijs nodig heeft. Dit bij voorkeur een WISCV. Als er een andere test is afgenomen, kan het zijn dat wij toch vragen nog een WISCV te laten afnemen.

Het psychologisch onderzoek dient de volgende informatie te bevatten:

Ontwikkelingsanamnese.

- Beschrijving van het intelligentieprofiel van de leerling.
- Beschrijving van overige begaafdheidskenmerken.
- Beschrijving van kind-/persoonlijkheidskenmerken, onderbouwd door specifieke onderzoeksinstrumenten.

- Daaruit voortvloeiend analyse van stimulerende en belemmerende factoren bij plaatsing binnen het voltijds HB-onderwijs.

Instreamcriteria voor leerlingen vanuit een andere school

- Ouders krijgen nadat zij contact hebben opgenomen met de school een eerste gesprek met de HB- specialist zonder het kind.
- HB-specialist maakt een afspraak voor een observatie in de klas op de school waar het kind nu ingeschreven staat indien zij dit nodig acht. Intern begeleider of HB-specialist hebben contact met de intern begeleider van de huidige school. Contact betreft leerresultaten en gedrag. (LOVS)
- Als de HB- specialist na dit gesprek nog steeds positief staat ten opzichte van eventuele instroom overlegt zij met de toelatingscommissie. Dan worden wendagen afgesproken met de leerling (minimaal 1 week maximaal 6 in overleg met de leerkracht(en) van de groep). Criteria voor de wendagen: vaste leerkracht is in de klas, er zijn geen uitstapjes gepland, HB-specialist is in ieder geval één van de wendagen aanwezig op school.
- Tijdens de wendagen observeert de HB-specialist de leerling in de groep (bij voorkeur tijdens verschillende lessen), en heeft een gesprekje met hem/haar
- Na de wendagen en observaties hebben de HB-specialist en leerkracht van de ontvangende groep een gesprek, waarin zij afwegen of deze leerling op dit moment in deze groep bij deze leerkracht op zijn plaats zal zijn
- HB-specialist heeft overleg met de toelatingscommissie over eventuele aanname
- HB-specialist of leerkracht heeft een gesprek met de ouders, waarin het besluit van de school ten aanzien van toelating wordt besproken. Zo nodig worden er afspraken gemaakt en vastgelegd, bijvoorbeeld in het geval van vermoedelijke problematiek en de begeleiding daarvan.

Instreamcriteria vanuit regulier onderwijs van de Blinker

De leerlingen die doorstromen van het reguliere onderwijs naar het HB- onderwijs op de Blinker, doorlopen ook een proefperiode. Dit wordt dan besproken met de ouders van het kind en de betreffende leerkrachten. Als er een proefperiode wordt afgesproken komt de HB- specialist ook minimaal 1 keer observeren en heeft de toelatingscommissie overleg over de definitieve plaatsing.

De leerkracht en/of HB-specialist hebben dan een gesprek met ouders waarin dit besluit wordt besproken. Ook bij de kinderen die hier al op school zitten dient een intelligentieonderzoek te worden afgenomen, de WISCV tenzij er in overleg met de HB-specialist wordt besloten dat een andere test passender is bij de leerling. Het afnemen van het intelligentieonderzoek kan bij de orthopedagoge van BasisBuren. Dit geldt alleen voor een leerling van de Blinker, die al minimaal 1 schooljaar bij ons op school zit en waarvan wij niet meer informatie nodig hebben dan het intelligentieprofiel. Voor leerlingen van buiten onze school vragen wij een uitgebreider onderzoek. Als ouders zelf een orthopedagoog/GZ psycholoog kiezen dan zijn de kosten voor henzelf.